

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDIJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Előfizetési ára:
Egész évre 2 forint.

Szerkeszti: **JESZENSZKY PÁL,**
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK
ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDIJINTÉZETÉNEK ÜGYVEZETŐJÉNEK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek“.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédítiszteknek 2 frt 50 kr.

Kérelem.

A folyó évi tagdíjat még be nem küldött tagjainkat s azokat, kik tagdíjakkal hátralékban vannak, tisztelettel felkérjük, hogy az esedékes díjakat mielőbb befizetni sziveskedjenek.

Az ügyvezetőség.

Tagdíjnyugtázás.

Az 1904. évre tagdíjait február 12-től márczius 12-ig beküldötték: 10 koronát: Balázsovich Oszkár, Baur György, Beer Vilmos, Békefy Elek, Brodszky Károly, Böjtös Imre, Bölény János, Fahn L. László, Filipi Fülöp, Gaál Károly, Glósz Vilmos, Hirsch Miksa, Horváth József (Eötvös), Huczik János, Ivánszky Jenő, Jagicza István, Kubovich Ignác, Kuthny Vendel, Kuti Vinceze, Melesiczky Gyula, Mesterich Aladár, Meszlény Albert, Molnár János, Molnár Ernő, Novotny Imre, Osztrólczy Pál, Piskóty János, Rónay Pál, Simonek Károly, Schlésinger Adolf (Pta-Jeges), Szabó János (Pta-Fries), Szarka Dezső, Szemethy Elemér, Vay Ádám, Vargha Béla, Vass József, Wachtel Bertalan, Weiterschan József, Wieszel Zsigmond, Zoltán Lajos.

5 koronát beküldötték: Bertalan Ferenc, Békefy Géza, Hajdu Aladár, Kositzky Rezső, Lutter Alajos, Medveczky Árpád, Moravetz Károly, Sántha András, Tomassovits Gábor.

Hátralékot fizettek: Brezánzky Floris 40, Dedinszky Károly 4, Frank Ferenc 50, Holénia Ernő 70, Jánosy Sándor 60, Palugyay Zsigmond 20, Pércy Árpád 50, Szabó Lajos (Bpest) 50, Szilassy Zoltán 10, Weiterschan József 10 koronát.

Egyesületi élet.

(Választmányi ülés 1904. márczius hó 19.)

Egyesületünk igazgató-választmánya folyó évi márczius hó 10-én tartotta rendes havi ülését. Jelen voltak Nick Ede királyi tanácsos elnöklele alatt: Bogyó Samu, Deiningger Imre, Grassel Hugó, Greszler Vilmos, Ivánszky Jenő, Kiss Lajos, Landesz József, Matlaszkovszki Tádé, dr. Szadovszky József, Szilassy Zoltán és Jeszenszky Pál ügyvezető, mint előadó. Távol-létüket kimentették: Bujanovics Sándor elnök, Máday Izidor alelnök és Domoszlay József választmányi tag.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Deiningger Imre és Matlaszkovszki Tádé választmányi tagokat kéri fel. Ügyvezető bemutatja a múlt ülés jegyzőkönyvét, melynek tudomásulvétele után előterjeszti az egyesületbe való fölvetelt kéri új tagok névsorát.

Fölvetettek a választmány által a következő új tagok: Békefy Géza u. sgt., Ferencz Vilmos gt., Hirsch Miksa u. intéző, Huczik János gt., Molnár Ernő gt., Vass József u. ispán, Tomassovits Gábor gt.

Tagságuk lejártával a tagok sorából töröltettek: Ifj. Némethy Sándor, Frank Ferencz, Mathus József és Csiba Lajos. — A taglétszám 1015.

Ügyvezető bemutatja dr. Szilágyi Arthur Károly ügyvéd átiratát, amelyben tudatja az egyesülettel, hogy néhai Schwartz Ábrahám és neje szül. Fleischer Katalinnak gyermekei, elhunyt szülőik emlékére egyesületünknek 1000 (Egyszer) koronát adományoztak, mely összeget az egyesület pénztárába már be is fizették. A

választmány jegyzőkönyvileg nyilvánítja az adományozóknak köszönetét és elhatározza, hogy ezen összeg néhai Schwartz Ábrahám neve alatt az alapítványok között nyilvántartassék.

Ügyvezető előterjeszti azután a számvizsgálóbizottság jelentését a múlt év zárszámadásairól. Ezek szerint az egyesület múlt évi bevételei kitétek 17,240 korona 33 fillért; a kiadások 8613 korona 24 fillért; a megtakarítás tehát 8627 korona 09 fillér, amely összegből 5883 korona az alapvagyhoz csatoltatott, 2744 korona 09 fillér pedig mint készpénzmaradvány a folyó évre vittetett át. A választmány örömmel vett tudomást a betérjesztett zárszámadások eredményéről, valamint arról is, hogy az egyesület alapvagyona 76,827 koronára szaporodott fel. A választmány a számvizsgáló-bizottság jelentését a közgyűlés elé határozta terjeszteni. Sajnálattal vett ellenben tudomást a választmány arról, hogy a tagdíjhátralékok igen jelentékeny összegre szaporodtak fel és utasította az egyesület ügyvezetőségét és az egyesület ügyészt, hogy ezek behajtását a legerélyesebb eszközökkel szorgalmazzák.

Az 1904-ik évi költségeloirányzatot a választmány 12,644 korona bevétellel és 9380 korona kiadással irányozta elő, úgy, hogy a mutatóköz bevételi többlet 3264 korona.

A költségeloirányzat egyes tételeinek megállapításánál dr. Szadovszky József indítványt tett arra vonatkozólag, hogy az egyesület írjon ki tanulmányi ösztöndíjakra pályázatot, oly kedvezőtlen anyagi viszonyok között lévő tagok gyermekei, illetőleg volt tagok árvái részére, akik jeles előmenetellel végzik tanulmányaikat. A felvetett kérdés felett — amely az egyesület segélyezési akciójával kapcsolatos — élénk vita indult meg, amelyben résztvettek: Grassel Hugó, Deiningger Imre, Szilassy Zoltán, Ivánszky Jenő, elnök és ügyvezető. Az eszmecsere eredményeként a választmány elhatározta, hogy a jövő iskolai évre 5, egyenként 200 (kettőszáz) koronás ily tanulmányi ösztöndíjra fog pályázatot kiírni a fentemlített tagok gyermekei, illetve árvái számára.

A választmány azután négy folyamodónak összesen 500 (ötszáz) korona segélyt szavazott meg.

Jelentést tesz azután ügyvezető a vidéki gazdatiszti körök mozgalmairól és legutóbb megtartott közgyűléseiről. A „Hatvanvidéki Gazdatiszti Kör“ f. hó 21-én tartott rendes évi közgyűlésén az egyesület képviselőjében Nick Ede, kir. tanácsos, egyesületi alelnök vett részt; a „Sopronmegyei Gazdatiszti és Erdőtiszti Kör“ február 7-én tartott rendes évi közgyűlésén az egyesületet Kiss Lajos képviselte; a „Fejérmegyei Gazdatiszti Kör“ márczius hó 25-én Székesfehérvárott megtartandó közgyűlésére, a Kör egy képviselő kiküldetését kéri, egyúttal pedig az anyaegyesület felkéri, hogy a gazdatisztek nyugdíjintézetét a közgyűlésen tartandó előadás keretében ismertesse. A választmány Kiss Lajost küldi ki az egyesület képviselőjében, megbizván őt egyúttal a nyugdíjintézet ismertetését célzó előadás megtartásával is. Végül elhatározza a választmány, hogy a „Pankotavidéki Gazdatiszti Kör“ már-

czius hó 25-én megtartandó közgyűlésén az egyesület képviselőjéül fogja magát.

Ügyvezető előterjesztésére a választmány az egyesület idei közgyűlését április hó 24-ikére tűzte ki, egyúttal pedig a meghalt és kilépő választmányi tagok helyébe választandó új választmányi tagok kandidációját is megejtette.

Ügyvezető előterjesztést tett ezután a választmány a földmivelésügyi miniszter által a nem okleveles gazdatisztek részére engedélyezni szándékolt gyakorlati szakvizsga ügyéről. A választmány nagy örömmel vesz tudomást a miniszter ezen szándékáról, annyival inkább, mert ezen szakvizsgának engedélyezését a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületé“nek választmánya hozta javaslatba a földmivelésügyi kormányzat meg az 1903-ik év elején. Helyeslőleg vesz tudomást a választmány a földmivelésügyi miniszter azon tényéről is, hogy a gyakorlati szakvizsga tervezetere vonatkozólag az „OMGE.“ véleményét kérte ki, mert ily módon egy teljesen pártatlan fórum elbírálása alá került e tervezet.

Ügyvezető azután részletesen ismerteti az „OMGE“-ben a gyakorlati szakvizsgára vonatkozólag lefolyt tárgyalást és az „OMGE.“ által elfoglalt álláspontot, melyet egyesületünk választmánya minden tekintetben a magáévá tette.

Több folyó ügy elintézése után a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Nyugdíjintézeté“nek igazgatósága tartotta ülését, melyen Jeszenszky Pál ügyvezető-igazgató tett előterjesztést a nyugdíjintézet anyagi helyzetéről, bejelentve, hogy a múlt évi mérleg legközelebb el fog készülni, melynek felülvizsgálására az igazgatóság a felügyelő-bizottságot összehívni rendelte. A nyugdíjintézet közgyűlése is április hó 24-ére tűzött ki.

Letárg alva a nyugdíjintézet több adminisztratív ügyét, az ülés véget ért.

Megoldás.

Azok, akik résztvettek a tizenkét év előtt tartott első gazdatiszti kongresszuson és egyértelműleg állapították meg azokat a javaslatokat, melyek értelmében a gazdatiszti jogviszonyt és kvalifikációnális kérdést törvényhozási uton rendeztetni kívánták, bizonyára álmélkodva vettek tudomást azoknak a sérelmeknek hangoztatásáról, amelyek a nem-okleveles gazdatisztekre az 1901-ben életbelépett gazdatiszti törvényből állítólag háramolnak.

Egészen más, sokkalta szigorubb irányelvek alapján kívánták ők a gazdatisztek jogviszonyát és kvalifikációját megállapítani, mint a miként az említett törvény ezeket rendezte. A kongresszus, amelynek tagjai között pedig feles számmal voltak oklevéllel nem bíró gazdatisztek, tudvalevőleg akként kívánta a minősítés kérdését törvényhozási uton

VII. évfolyam.

kezelésében 15 évi
attal bír.

előbb közölt állás-
tón kirul irodánk-
bb, tanintézetet egy-
mem végzett és több
nivesiskolát végzett
van előjegyezve, a
gyrészen önálló,
ező tiszti állásokra
ak, részben iróki
édtiszti állások be-
re ajánlkoznak. Bi-
ánymásolatok iró-
n megtekinthetők,
kivánatra érdeklő-
bérmentve meg-
lők.

közlönyök, szép-
book.

a Gazdatisztek és
tagjai“ kedvezmé-
fizethetnek elő.

k tagjai irodánk ut-
% kedvezménytel
nek elő a lapra.

gyar Bazar. Divat-
kiadóhivatal Bpest,
esi-ut. Megjelenik ha-
t 2-szer. Előfizetési
évre 12 kor., tag-
kedvezménytel fizet-
elő a lapra.

gyar Gazdák Lapja.
sági szaklap. Kiadó-
Budapest, Baross-
Előfizetési ára egy
forint, tagjainknak
árendem. 50%o

ti Napló. Politikai
p. Kiadóhivatal Bu-
VI. Teréz-körut 23.
évre 14 frt helyett
félévre 7 frt helyett
negyedévre 3 frt 50
nyett 3 frt. 14%o

litikai Ujdonságok.
tési ára 1/4 évre 1 frt
Egyesületünk tagjai
ak utján 15%o kedvez-
el fizethetnek elő a

ambátyám. Humorisz-
hetilap. Kiadóhivatal
pest, IV., Egyetem-u. 4.
tési ára egész évre
tagjainknak 6 frt. 25%o

stőkös a legrégibb ma-
éleczlap. Kiadóhivatal
pest, Honvéd-utca 4.
évfolyam. Előfizetési
gész évre 8 frt helyett
25%o

tagok részére.
kedők.

sások, kendertömők-
pönyeg és gazdasági
ok, árendemény 50%o
reund A. és Fia. Bu-
t, IV., Koronaherceg-
3. Nyergék, lószere-
ok, bórondók és uti-
lópokrócok, istálló-
ztító szerek, 50%o

irolyi György. Buda-
V., Dorottya-u. 10.
ró és rajszerek, 100%o
írbanks mérleg- és
vár r.-társ. Budapest,
assy-u. 14. gazd. gé-
tizedes és százados
gek 100%o

eldmann és Kádár.
pest, VI., Teréz-körut
lúszaki és gazdasági
kek, szerszámok, fű-
k és reszelők. Orosz
erikai henger- és gép-
k, olíva gépolaj, 150%o
chs G. Budapest, VII.,
y-körut 1. Gazdasági
t, tizedes és százados
gek, árendemény 50%o

tő-egyesület és nyug-
míden időben fel-
var Gépipar“ évi elő-
köztelek.

esület tulajdona.

szabályoztatni, hogy a gazdatiszti czimet a törvény életbelépte után csak oklevéllel bíró és ezt nélkülöző oly gazdatisztek legyenek jogosítva használni, akik legalább 10 év óta mint ilyenek működnek a gyakorlatban. Természetesen a gazdatiszt és birtokos közötti jogviszony rendezése is csak ezekre terjedhetett volna ki.

Milyen volna vajjon a helyzet ma, ha a kormány nem csak az első, de az 1896-ban megtartott második gazdatiszti kongresszus, továbbá az előtte való évben megtartott III. országos gazdakongresszus és a Gazdasági Egyesületek Szövetségének 1897-ben tartott nagygyűlése által ugyanezen alapelvek alapján sürgellett törvényes rendezést az életbeléptet törvényutján megvalósította volna? Erre a kérdésre adjon felelet bárki, aki figyelemmel kíséri és tárgyilagosan mérlegeli azt a mozgalmat, mely a 1901. évi gazdatiszti törvény ellen megindult.

Mert jogsérelem bizony esett volna igen sok gazdatiszten, ha e törvény a kongresszusok egyértelmű kívánságai alapján rendezte volna a kvalifikacionális s azzal összefüggő kérdéseket, amennyiben például aki csak nyolcz vagy kilencz évi praxist tudott volna felmutatni, gazdatisztul egyáltalán nem is lett volna alkalmazható, vagy legalább a gazdatiszti czim viselésétől tiltatott volna el, elesvén természetesen a jogviszony rendezésével járó előnyöktől is. Ez igen is jelentékeny jogsérelmet jelentett volna igen számos gazdatisztre s mégis — jól emlékezem reá — mily egyhangú lelkesedéssel hozták meg az ott jelenlevő gazdatisztek a határozatokat, pedig — mint említettem — közöttük feles számmal, talán tulnyomó többségben a nem-okleveles gazdatisztek voltak. És meghozták ezek a férfiak a határozatokat kétségek nélkül nem azzal a tudattal, hogy azok papiroson maradó jámbor óhajások maradnak, mert hiszen néhány év múltán nem csekélyebb egyértelműséggel újból megürgették e kérdéseknek az eredetileg kijelölt elvek alapján való törvényes rendezését.

És imé néhány évvel a gazdatisztek kongresszusán meghozott egyhangú határozatok és kívánalmak megállapítása után mi történik. Történik olyasvalami, amin méltán elcsodálkozhatnak a tényleges helyzetet tárgyilagosan szemlélők. Igen súlyos sérelmek hangoztatásával folyik egy agitáció a gazdatisztek jogviszonyát szabályozó 1901. évi törvény némely intézkedésének megváltoztatása érdekében, annak a törvénynek megváltoztatása érdekében, amely az oklevéllel bíró gazdatiszteknek valami kevés előnyt nyújt ugyan, de emellett a nem-okleveles gazdatisztek érdekeit jóformán semmiben sem sérti.

Micsoda óriási különbség van az érvényben levő törvény alapelvei és azon alapelvek között, amelyek figyelembevételével sürgette annak idején a gazdatiszti kar *egységesen* a törvény megalkotását és most mégis mekkora az elégedetlenség.

De vajjon igazánjában elégedetlenség-e a gondolkodni tudó és tárgyilagosan is gondolkodó nem-okleveles gazdatisztek. Én úgy tapasztalom, hogy nem, vagy legalább csak egy kis része. Hiszen ha valóban elégedetlen volna az a néhány ezer nem-okleveles gazdatiszt, bizonyára egy szál sietett volna már az alá a zászló alá sorakozni, mely az ő vélt sérelmeik orvoslása érdekében bontatott ki. Hát lehet-e férfit elképzelni olyat, akinek hosszú idő óta azt kiabálják a fülébe, hogy e törvény földönfutóvá tesz, mehetsz két év mulva családdal együtt koldulni, mert e törvény kiveszi a kenyeret a szádból, a megélhetés feltételeit elzárja előled s nyomorult földönfutó páriává tesz, mondom, ha ezekkel az érvekkel ostromolnak bárkit is, képzelhető-e, hogy az néma bambasággal ebbe csak úgy egyszerűen belenyugodjon? Nem feltehető-e méltán, hogy az a nyolcz- vagy kilenczezer nem-okleveles gazdatiszt, akire állítólag ily sors vár, mint egy ember fogna talpra állani existenciájának megvédése céljából s méltó elkeseredésében oly mozgalmat indít, mely elsöpri azt a kormányt, amely ily lelketlen törvényt benyújtani és a törvényhozással elfogadtatni merészelt?

Ugy gondolom, hogy okvetlenül ennek kellett volna bekövetkeznie, ha a nem-okleveles gazdatisztek óriási nagy többsége nem mérlegeli vala tárgyilagosan a törvény intézkedéseit és nem volna azzal tisztában, hogy ők épp oly jól, sőt a törvény védelme alatt ezentúl, még jobban fognak megélhetni, mint eddig s ha nem volnának tisztában azzal is, hogy rajtuk a törvény sérelmet nem ejtett. Hogy pedig a nem-okleveles gazdatisztek tényleg így gondolkodnak, annak azt hiszem legjobb bizonyítéka az, hogy a közölt adatok szerint mindössze öt-hatszáz nem-okleveles gazdatiszt sorakozott a nyolcz-kilenczezer emberből, másfél-évi igen erős agitáció után a kibontott zászló alá. Ily súlyos sérelmek hangoztatása és igen nagymérvű agitáció kifejtése után ezt a számot valóban nagyon mondani nem lehet.

És bizonyára csak helyeselhető, hogy a nem-okleveles gazdatisztek maguk igyekezzenek mérlegelni, hogy hát voltaképpen mennyiben is sérelmesek a törvény intézkedései rájuk nézve és nem fogadták el helyesnek minden gondolkodás nélkül a hangoztatott sérelmeket. Helyes ez azért, mert nem izgatják magukat feleslegesen be nem következhető veszedelmekkel. Mi annak idején igyekeztünk kimutatni, hogy valójában a törvény sérelmes intézkedéseket nem tartalmaz. Senkire a magunk nézetét rá nem erőszakolhatjuk, nem is akarjuk, de hát mégis kérdezzük, miben van hát a sérelem?

Gazdatiszt lehet egyaránt mindenki, akár van oklevele, akár nincs. A felmondási időt a törvény mindegyik kategóriára szabályozza, az egyiknek félévi, a másiknak egy évi felmondási időt állapítván meg, ha a birtokos és gazdatiszt egyb-

ként szerződésileg másként meg nem állapodnak. A nem-okleveles gazdatiszt is minden birtokon alkalmazható, kivéve mégis a kötött természetű birtokok közül azokat, melyek legalább három-ezer korona egyenes adót fizetnek. De itt is a törvény sok kivételt enged, amennyiben az oly nem-okleveles gazdatiszt, aki ily birtokon alkalmazva van, állásában továbbra is megmaradhat, sőt ugyanazon birtokosnak hasonló természetű más birtokára is áthelyezhető s ha valamely kötött birtok tulajdonosa kimutatja, hogy azon birtoka egy okleveles gazdatiszt alkalmazását meg nem bírja, a földmívelési miniszter engedélyével nem-okleveles gazdatisztet alkalmazhat.

A törvénynek ez az intézkedése azonban, az u. n. 25. §. az, mely állítólag végpusztulással fenyegeti az oklevéllel nem bíró gazdatisztek. Hát ugyan kérdem, hány százaléka az oklevél nélküli gazdatiszteknek van jelenleg ily kötött természetű birtokokon alkalmazva s ezek közül vajjon melyeknek az állását rendíti meg a törvény? Ugyan vajjon melyik kötött birtok tulajdonosa fogja azt a gazdatisztjét, akit eddig birtokán alkalmazott — ha használható ember — állásától felmenteni, mikor a törvény világosan megállapítja, hogy az állásban levő ily gazdatisztek ily birtokokon továbbra is alkalmazhatók? Azt hiszem alapos okok nélkül egyik sem. Igaz ugyan, hogy ily birtok bérbeadása esetén a nem-okleveles gazdatiszt elvesztheti állását s az is meg lehet, hogy a bérlő őt alkalmazni nem kívánja, de hát hol van az megírva, hogy ily esetben a bérlő a birtokon alkalmazva volt oklevéllel bíró gazdatisztet alkalmazni fogja s hol van garancia arra, hogy az ily oklevéllel bíró gazdatiszt ismét kötött birtokon fog alkalmazást találni. Ugye nincs ily garanciája annak az okleveles gazdatisztnak sem, habár az a nagyon képes előnye megvan az oklevéllel nem bíró gazdatiszt társa felett, hogy *esetleg* ily birtokon *találhat* ismét alkalmazást, míg emez nem, vagy csak kivételes esetben. Hát bizony ez nem nagy előny és elég sovány vigasz arra az okleveles gazdatisztre, kivált ha egy pár hónapig egyáltalán állás nélkül marad s végül valamely szerény alkalmaztatással kell beérnie.

Higgye el akárki, nincs itt nagy előnyökről és nagy sérelmekről szó sem, se az egyik felekezet javára, sem a másik hátrányára. De mert mégis oly nagy sérelmeket igyekeztek belemagyarázni a törvény 25. §-ában foglalt intézkedésekbe s főleg azért, mert a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Orsz. Egyesületét azzal a váddal illették, hogy céltudatosan ellene tör a nem-okleveles gazdatisztek érdekeinek és boldogulásukat lehetlenné akarja tenni, tartotta szükségesnek az egyesület választmánya oly megoldási módot keresni, mely lehetővé tegye azoknak a nem-okleveles gazdatiszteknek, kik hivatottsággal bírnak a nevezett, nagyon számottevő kötött természetű birtokok kezelé-

meg nem
s gazdatiszt
ható, kivéve
tü birtokok
ább három-
etnek. De itt
ged, ameny-
es gazdatiszt,
van, állásá-
at, sőt ugyan-
mészetű más
ha valamely
mutatja, hogy
zdatist alkal-
a földmivelési
nem-okleveles

intézkedése
z, mely állító-
ti az oklevéllel
át ugyan kér-
oklevélnélküli
eg ily kötött
mazva s ezek
állását rendíti
jon melyik kö-
t azt a gazda-
n alkalmazott
r — állásától
ny világosan
sban levő ily
továbbra is
n alapos okok
nyan, hogy ily
nem-okleveles
t s az is meg-
alkalmazni nem
megírva, hogy
kon alkalmazva
ztet alkalmazni
arra, hogy az
zt ismét kötött
találni. Ugye
ak az okleveles
az a nagyon
oklevéllel nem
tt, hogy esetleg
ét alkalmazást,
csak kivételes
em nagy előny
ra az okleveles
gy pár hónapig
marad s végül
gaztatással kell

cs itt nagy elő-
től szó sem, se
a, sem a másik
is oly nagy sé-
nagyarazni a tör-
ntézkedésekbe s
r Gazdatisztek és
tét azzal a váddal
an ellene tör a
ztek érdekeinek
tetlenné akarja
nek az egyesület
dási módot ke-
gye azoknak a
eknek, kik hiva-
t, nagyon számot-
birtokok kezelé-

sére, megszerezni az erre való törvényes jogot.

Ennek a jognak megszerzésére egy gyakorlati vizsga letételét vélte az egyesület alkalmasnak, melynek engedélyezését a múlt év elején kérte is a földmivelésügyi kormánytól. A miniszter helyesnek ítélte ezt a javaslatot s azt magáévá téve, a vizsga letételét engedélyezni fogja. A hangoztatott sérelmek tehát — ha vannak — orvosolhatók. Akinek ambíciója úgy kívánja, vagy aki biztosítani akarja magának a jogot, hogy kötött természetű birtokon is alkalmazható legyen, e vizsga letételével megszerezheti magának mindazokat a jogokat, melyeket a törvény az oklevéllel bíró gazdatiszteknek biztosít.

Meg vagyok győződve róla, hogy a nem-okleveles gazdatisztek azon része, mely tárgyilagosan gondolkodik a tényleges helyzet fölött, helyesnek és megfelelőnek fogja itélni a megoldás ezen módját, melyet, ha értékesnek itéli az ez uton biztosítható jogokat, igénybe is fog venni. A gyakorlati vizsga tervezetéről alábbi cikkünk nyújt részletes tájékoztatást.

Jeszenszky Pál.

Gazdatiszti gyakorlati vizsga.

Előző számunkban röviden közöltük már, hogy a földmivelésügyi miniszter a nem-okleveles gazdatisztek részére egy gyakorlati szakvizsga letételét fogja engedélyezni, melyről azonban a részleteket ismertetni mult számunkban még nem volt módunkban. Ennek a szakvizsgának engedélyezését a mi egyesületünk kérelmezte, illetve javasolta a földmivelésügyi kormányának 1903. február hó 5-én kelt memorandumában, azon czélból, hogy hosszabb szolgálattal bíró, arra érdemes és szakértő, de oklevéllel nem bíró gazdatisztek a törvény által előírt alaki képesítést 1905 december hó 31-ig záros határidő alatt megszerezhessék s így mindazokat a jogokat is megszerezhessék, melyeket a törvény az okleveles gazdatiszteknek biztosít.

Magunk sem biztattuk magunkat valami nagyon azzal a reménnyel, hogy ezt a kérelmünket a földmivelésügyi kormány rövidesen teljesíthesse, mert ily kivételes kedvezménynek megadása nem csekély akadályok elhárítását teszi előzetesen szükségessé s éppen e körülménynek kell betudnunk, hogy kérelmünk annak felterjesztése után egy teljes esztendő elmúltával nyert csak elintézést — de hála Istennek kedvezően.

A gazdatiszti gyakorlati vizsga tervezetét a földmivelésügyi miniszter véleményezés végett az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek küldötte meg, amit annál helyesebbnek kell tartanunk, mert a mi egyesületünk javaslata alapján dolgoztatta ki a miniszter e vizsga tervezetét, okvetlenül szükséges volt tehát azt egy teljesen pártatlan fórum felülbírlása, illetve véleményezése alá bocsájtani.

Az OMGE. irodalmi és tanügyi szakosztálya február hó 20-án megtartott ülésében tárgyalta a vizsgatervezetet, ahhoz nagyban és egészben helyeslőleg hozzájárult és a miniszter méltányos intézkedéséről köszönettel vett tudomást. A földmivelési miniszter vizsgatervezete röviden összefoglalva a következő:

A gazdatiszti gyakorlati vizsga czélja az oklevéllel nem bíró gazdatiszteknek oly vizsga letételére módot nyújtani, amelynek alapján az 1900. évi XXII. t. cz. 25. §-ában felsorolt birtokokon az 1906. év után is akadálytalanul alkalmazhatók legyenek. A vizsgát csakis azon

nem-okleveles gazdatisztek tehetik le, akik 1901. május 1-je előtt legalább 5 évi szolgálattal (gazdasági gyakorlatot) igazolni képesek. A vizsga anyagát a növénytermesztés, állattenyésztés, jószágkezelés és berendezés keretébe vágó kérdések fogják képezni.

A képesítő vizsga a debreczeni és esetleg más m. kir. gazd. tanintézetnél e czélra kiküldött „vizsgáló-bizottság” előtt tartatik meg. A vizsgáló-bizottság áll a gazd. tanintézet igazgatójának elnöklése alatt az üzemtani, növényte mesztési és állattenyésztési tanszék tanáraitól és három gyakorlati gazdából. A vizsga eredménye fölött a 6 bizottsági tag szavazata (esetleg az elnöké) végérvényesen dönt. A nem megfelelő eredménnyel vizsgázott jelölt újabb vizsga letételét nem kérelmezheti.

A vizsga letételének engedélyezését kérelmező folyamodvány legkésőbb f. évi augusztus hó 31-ig küldendő be a debreczeni gazdasági tanintézet igazgatóságához. A képesítő vizsgáért 35 korona vizsgadíj fizetendő. Aki a vizsgát jó eredménnyel letette, arról a vizsgáló-bizottság által aláírt bizonyítványt kap.

Miután a vizsgatervezet nem végleges, elégnék láttuk a szabályzatokat kivonatossan közölni. A végérvényes szabályzatokat természetesen egész terjedelmükben közölni fogjuk közvetlen megjelenésük után lapunk hasábjain.

Az OMGE. irodalmi és tanügyi szakosztálya e tervezeten a következő módosításokat javasolta:

1. hogy a gyakorlati vizsga legyen írásbeli és szóbeli, 2. hogy a vizsgáló-bizottság gazda tagjaival többen kérendők fel, 3. hogy a vizsga engedélyezését csak magyar állampolgár kérelmezhesse és végül 4. hogy a jó eredménnyel levizsgázott egyénéről a Magyar Gazdasági Erdőtisztek Országos Egyesülete értesíttessék és azokról nyilvántartást vezessen.

Ezek volnának a vizsgálati szabályzatok, amelyekből világosan kitűnik:

1. hogy e vizsgálat kizárólag gyakorlati jellegűnek tervezetük;

2. hogy a vizsga letévése csakis az 1900. XXVII. t. cz. 25. szakaszának azon rendelkezése alól menti fel a nem okleveles gazdatisztet, mely szerint 1906. május 1-től az abban megjelölt birtokokon csak okleveles gazdatisztek alkalmazhatók, illetőleg az ott lévő régi gazdatisztek megtarthatók, de új gazdatisztekül csak oklevelesek vehetők fel. Egyébként a gyakorlati képesítő vizsgának bizonyítványa az okleveles czim használatára nem jogosít, de az oklevelesek fentartott czimek használatára a vizsgát letévők fel lesznek jogosítva. A tervezett vizsga tehát teljesíti a nem oklevelesek azon egyetlen tárgyilagossá kérelmét, hogy ha erre a vizsga letévésevel alkalmasnak bizonyultak, bármely birtokon alkalmazhatók legyenek.

Az OMGE. irodalmi és tanügyi szakosztálya által javasolt módosításoknak 1-ső pontját, vagyis hogy írás- és szóbeli vizsga tartassék, azon körülmény indokolja, hogy egyrészt írásbeli vizsga nélkül a bizottság alig szerezhet meggyőződést a jelölt ismereteiről a berendezés, kezelés és könyvvitelben, másrészt pedig hogy a nyilvánossághoz nem szokott gazdatiszt könnyen zavarba jöhet a szóbeli vizsgán, míg az írásbelin teljes nyugodtsággal kifejtetheti ösmereteit és biztos támpontot szerezhet a szóbeli vizsgára.

Részünkről végül azon óhajunkat nyilváníttuk, hogy a bejelentési határidő pár hónappal meghosszabbíttassék, hogy a jelentkezőnek több ideje legyen a megfontolásra; továbbá, hogy a vizsgálatok lehetőleg a téli munkaszünet idején, január-februárban tartassanak meg, amidőn a jelölt az előkészületekre és a vizsgázásra egyaránt jobban ráér.

A fentiekben előadva a vizsgatervezetre vonatkozó eddigi tudnivalókat, kiterjeszkedni kívánunk azon kérdés tárgyalására, miként

képzeljük mi el a gyakorlati képesítő vizsga lényegét és alaki formáit:

A gyakorlati vizsga czélja meggyőződést szerezni arról, hogy képes-e a jelölt egy nagyobb, 1000—3000 holdas gazdaságot önállóan vezetni és kezelni, mert hiszen csakis bizonyos kötött birtokok kategóriájába tartozó ilyen nagyobb birtokok kezelésére nézve korlátoztatik a nem oklevelesek alkalmaztatása s 5 vagy 10,000 korona adót fizető bármely oly birtokon is megszorítás nélkül alkalmazhatók nem-okleveles gazdatisztek, amelyek nem kötött természetű birtokok. E képességről egy szakképzett és valóban gyakorlati gazda félőrai diskurzus után biztosan megállapíthatja, vajjon a vizsgázó alkalmas-e ily birtokok kezelésére.

A vizsgálat tárgya, annak czéljához képest csak egy adott gazdaság üzemének növénytermesztése, állattenyésztése és könyvvitelének berendezése lehet. Az írásbeli vizsga tárgya tehát kell hogy egy ilyen nagyobb gazdaság berendezési terve legyen. Miután a gyakorlati gazdától csak olyan gazdaságok berendezésének ismerete kívánható, amilyen jellegű gazdaságokban eddig gazdálkodott, minden jelöltnek szabad választására bíztnék a vidék, fekvés és belterjességi viszonyok általános megjelölése, amelyekhez képest penzumát megválasztani kívánja. Ehhez képest a penzum kiadásánál tekintetbe vétetnék, hogy a jelölt melyik megyében szerzte gazdasági praxisát és hogy ipari növények termesztése és belterjes állattenyésztési ágazatokkal volt-e alkalma foglalkoznia. Ezek ismerete után a penzum pl. a következőképp szabottnék meg:

A jelölt idáig Hajdu- és Szabolcsmegyékben extenzív kezelésű gabonatermesztő gazdaságokat kezel.

Feladat. Hajdumegyében, a legközelebbi vasutállomáshoz 12 kilométernyire fekvő birtok. Területe 3000 hold. Ebből 1800 hold szántóföld és pedig 400 hold mély, jó luczernatalaj, 1400 hold többé-kevésbé szikes buzatalaj. Eddig sekélyen és nagyon kiterjeszten műveltetett, de a föld mélyítésre mindenütt alkalmas. Eddigi termésátlagok kat. holdankint 7 q. buza, 8 q. (részes) tengeri. A többi 1200 holdból 200 hold inproduktív, 1000 hold szikes legelő, ebből 300 hold mélyebb fekvésű, esetleg egyszer kaszálható, 700 hold nyáron kopár birka-legelő. Égalji és munkáviszonyok, mint Hajdumegyében általában. Épületek, 2 majorban: a) belső major: tisztú lak, ökr- és lóistálló 100 dbra, anyajuh-akol 500 drbra, karámok 500 drb rideg birka és 100 drb gulyamarhára; magtár 10,000 mm. gabonára; góré 1600 mm. esővet-tengerire, cselédlakás 40 cselédre. Külső majorban: birkakarám 1000 birkára, 2 juhászlakás.

A részletes kérdések az egyes vidékekre alkalmazható sablonok szerint állapíttatnának meg kérdőív alakjában, amelyeknek felelet rovatát a jelölt egyszerűen, minden indokolás nélkül betöltene.

Pl. 1. kérdés. Mily irányu gazdálkodást folytatna? — Felelet: Kiterjesz gabonatermesztő gazdálkodást.

2. kérdés. Mire helyezné a berendezését a főszűrt? A megművelésre vagy a trágyázásra? — Felelet: A megművelésre.

3. kérdés. Mennyire becsüli az évi trágyaszükségletet? — Felelet: 1800 hold szántóföld után a 30 = 54,000 mm.-ra.

4. kérdés. Mennyi és milyen fajta állatot tartana a trágyaszükséglet előállítására: és pedig mennyi igasállatot és mennyi és milyen haszonmarhát? — Felelet: 1800 hold szántóföldre 24—4-es ökr- és 6 lófogatot (108), 500 drb anya- és 1500 drb rideg birkát (200), 200 db rideg gulyamarhát (150), 50 drb cseléd- és tisztimarhát növendékekkel (50), összesen körülbelül 508 drb számommarhát. Ezenkívül a helyi körülmények megismerése után 80—100 koczából álló sertésállományt 1½ éves süldőnevelés és kétszeri fiaztatás, esetleg hizlalásra. Ellenkező esetben a fölösleges répat és ocsut mustra és vásárolt ökrök javítására használnám föl.

5. kérdés. Hogyan állapítaná meg a vetés-rendszert? — *Felelet:* A 400 hold luczerna-földön 100 hold luczernaforgón kívül 60 hold csalamádé #, 60 hold buza, 60 hold répa, 60 hold árpa vagy buza, 60 hold buza vagy árpa. Az 1400 hold székes földön 280 hold trágyázott tengeri és trágyázatlan fekete ugar, 280 hold buza, 280 hold zabos-bükköny és cselédtengeri, 280 hold buza, 280 hold tavaszi gabona.

6. kérdés. A takarmányrét és a tengerit hogyan mivelletné? Házilag vagy részért? — *Felelet:* A répat házilag, a majorságon őszkor fölszántható ugarba, a tengerit harmadába, a föl nem szánthatót felében.

7. kérdés. Hogy állapítaná meg a cseléd-ség létszámát? — *Felelet:* 1 majors gazda (magtáros), 2 lovas csász, 6 kocsis, 1 béres-gazda, 24 béres, 6 kisbéres, 2 gulyás, 1 juhász számadó, 4 juhász, 1 kisbójtár, 1 kertész. Összesen 42 családos cseléd.

8. kérdés. Hogy állapítaná meg az épület-szükségletet, az új építkezést és az arra szükséges összeget? — *Felelet:* Feltéve, hogy a régi épületek jó karban vannak, csak a külső pusztán volna szükséges egy gulyakaram építése 100 drb tinóra, amelynek egyik végén mind a négy oldalról befalazott akolszárnyba 20 drb ökröt helyeznek el. Azonkívül ugyanott egy gulyás lakás. A két épület szalmatetővel kikerülne körülbelül 3000 koronából. 100 drb kocza és sülldőnek beállítását esetén, építendő volna egy 70—80 méteres nádtetejű sertés-fiaztató körülbelül 5—6000 és 1000 drb sülldőre való rideg sertésakol körülbelül 1500 K. költséggel. Esetleg a körülményekhez képest 50—100 méteres tengerigöré 3—6000 K. költséggel. Az összes építkezésre tehát a körülmények szerint 3000—15,000 K. költséget irányoznak elő.

9. kérdés. Hogy állapítaná meg a szekerek, ekék, vetőgépek, boronák számát, mennyibe előirányozná a legszükségesebb eszközbefektetést. Használja-e gözekét és milyen nagyobb gépeket? — *Felelet:* 30 szekér és kocs, 10 szekér-és kocsitalék, 30 egyes (Sack) eke, 20 kettős eke, 10 vasfogas, 4 vetőgép (Kühne). Gözke beszerzését csak akkor javasolnám, ha belterjesebb állattenyésztésre áttérve, a trágyatermelést is fokozhatnám. A holt leltári befektetést 40 fogat után a 500 = 20,000 K. talajmivelő, gözcséplőgép, járgány, rosták stbire ugyancsak 20,000, együttvéve 40,000 K.-ban irányoznám elő.

10. kérdés. Milyen számviteli rendszert használna, egyszerű vagy kettős könyvvitelt? — *Felelet:* Egyszerűt.

11. kérdés. Mily számviteli naplókat rendezne be? — *Felelet:* Pénztári naplót, főkönyvet és előlegjegyzéket, ló-, szarvasmarha- és birka- (esetleg sertés-) számadást, szalmás gabona, szembe gabona, takarmány, tüzelő és építkezési nyersanyag és bolti cikkek naplót és végül leltári számadást.

12. kérdés. Milyen számadási időszakokat javasolna? — *Felelet:* A pénztári, magtár és állatszámadásokra havi, a leltárra éves, a többi terményszámadásra negyedéves számadásokat, szeptember 30-iki évi zárlattal.

13. kérdés. Hogyan vezetné a számadásokon keresztül a következő tételeket: 680 holdon termelt 14,000 + buza, ennek eleséplése után származott 5200 mm. buza. Ebből cséplőrész 3% = 156 q., vetőmag 680, járandóság 314 mm. Az egésznek megrostálása után származott 5000 mm. l. r., 100 mm. rostaalj, 60 mm. ocsu. Eladatott 3850 mm. buza a 16 K. = 61,600 K.-ért. A pénz a tulajdonosnak szolgáltatott be. — *Felelet:* Szalmás gabona számadása:

	Bevétel	Kiadás
Aratás után (pénzért)	14,000 + buza	—
Cséplésre (részért)	—	14,000 +

	Bevétel	Kiadás
<i>Szembe gabona:</i>		
Cséplés után	5,200 mm.	—
Rostálásra	—	5,200 mm.
Rostálás után	5,000 "	—
rostaalj	100 "	—
ocsu	60 "	—
Cséplőrészbe	—	156
Vetésre	—	680
Járandóságban	—	314
Eladatott	—	3,850

Pénztári napló.

Eladott 3850 q. buzát a 16 K. = 61,600 K.	—
Központi pénztárban	61,600

Nem kívánjuk e mintával a vizsgáló-bizottság eljárását befolyásolni, de azt hisszük, hogy a fölvetett kérdésekre adott írásbeli feleletekből untig meggyőződhet a vizsgáló-bizottság, a jelölt általános képzettségéről. A kérdések 1—12-ig általánosságban fogalmaztatnának meg és a penzum tárgyának megjelölése nélkül előre meg volna küldhető a jelöltnek, hogy tudja, mily irányú kérdésekre kell válaszolnia. A 13. kérdés persze esetről-esetre más-más elszámolási tárggyal szövegeztetnék. A földolog az, hogy a különböző gazdálkodási jellegű vidékekről, legalább egy-egy azon vidéki gyakorlati szakértő vonassék be a vizsgáló-bizottságba, aki a jelölt adatainak megközelítő helyességét, a helyi viszonyokból kiindulva elbírálhassa.

A jelölt tehát az írásbeli vizsgán rövid és határozott, de minden körülmények között megközelítő adatokban, minden indoklás nélkül válaszoljon az eléje adott kérdésekre és a szóbeli vizsgán felvetendő kérdések alapján indokolja azokat. A szóbeli kérdések a vizsgáló-bizottság tagjai által előzetesen megállapítandók és a feleletet minden közbeszakítás nélkül hallgassák meg és osztályozzák hallgatóság, hogy kielégítőnek tartják azt, vagy sem, igen és nemmel jelezvén jegyzékükben a kalkulust. A végleges eredményről minden vizsgáló-bizottsági tag bírálati lapján az igen vagy nem jelzések többsége döntene, hogy a vizsgálatot általában kielégítőnek tartja-e vagy sem és a bizottság többségének határozata, hogy a jelölt képesítessék-e vagy sem.

Az írásbeli dolgozatnak szóbeli megindokolására vonatkozó kérdések és feleletek egybevetése alapján a vizsgáló gazdálkodási szaktudása teljesen kipuhatható. A földolog, hogy a kérdések sohase kalandozzanak tudományos régiókba, hanem maradjanak meg a tiszta gyakorlat alapján és épp ezért szükséges, hogy a szóbeli kérdések is előzetesen — a jelölt írásbeli dolgozata alapján — állapíttassanak meg.

Az így tervezett vizsga olyan természetű, hogy azt bármelyik önálló gazdasági kezelőtiszt minden előkészítés nélkül bármikor leheteti, feltéve természetesen, hogy gazdasági és nem béresgazdai stb. teendőket végez. Oly könyvek tanulmányozása azonban, mint *Hensh* Árpád üzem- és becsléstana, *Cserháthi* Sándor általános és különleges növénytermesztése, *Tormay* Béla szarvasmarhatenyésztése, stb. stb., még a legjobb gazdának sem árt, mert azokból édes mindnyájan tanulhatunk. Különben a tanulmányozásra ajánlható szakművek jegyzékét annak idején a *debreceeni gazd. tanintézet igazgatója* fogja közzétenni.

Ezekben óhajtottuk a nem okleveles gazdaszettek képesítő vizsga irányát vázlatosan megjelölni. Természetes, hogy a részletes vizsgálati tervet mások fogják kidolgozni, de minden körülmények között annak figyelembevételével, hogy a képesítő vizsga letételét minden gyakorlatilag szakképzett gazdának lehetővé tegye. *M. T.*

Álláshirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők bizonyítványmásokat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal szves-

kedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás-betöltésre elő-jegyzett gazdatisztek bizonyítványmásokat kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek betekintés utáni visszaszámaztatását kérjük. Elegendő csupán az illető hirdetés előtt álló száma hivatkozni. E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdetni óhajtó földbirtokosoknak is, ha egy-sületünk tagjai sorába lépnek.

Betöltendő állások.

Ajánlatok a „Gazdatisztek Orsz. Egyesülete” ügyvezető-séghez küldendők.

162. Egy nagyobb grófi uradalom részére gazdasági gyakornok kerestetik. Evi fizetés 600 korona és teljes ellátás. Az állás azonnal betöltendő. Pályázhatnak felsőbb gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett keresztyén, nőtlen fiatal egyének. Előnyben részesülnek azok, akiknek már 1—2 évi gyakorlatuk is van. Folyamodványok bizonyítványmásokkal felszerelve sürgősen a „Gazdatisztek Orsz. Egyesülete” ügyvezető-ségéhez küldendők be.

163. Földmives iskolát végzett nőtlen, kelő gyakorlatl s a magyar nyelven kívül a német és tót nyelvet is bírő gazdatiszt kerestetik egy bars megyei bérgazdaságba. Pályázhatnak olyanok, akik bérgazdaságban már szolgáltak. Fizetés havi 50 korona és teljes ellátás. Folyamodványok bizonyítványmásokkal felszerelve, amelyek vissza nem küldetnek a „Gazdatisztek Orsz. Egyesülete” ügyvezető-ségéhez küldendők.

Állást keresők.

Főtiszt, kezelői, intézői vagy segédintézői állás betöltésére ajánlkozniak.

572. Keszthelyi gazdasági tanintézetet végzett nőtlen rom. kath. 6 évi gyakorlatl bíró gazdatiszt, aki ugy gazdasági számvitelben valamint az állattenyésztés, tejgazdaságban, cukorrépa és dohánytermelésben s egyáltalában minden szorosan a gazdasági dolgokhoz tartozó munkákban jártas mielőbbi belépésre segédintézői esetleg kezelőtiszt állást keres.

573. Kezelőtiszt állást keres ev. ref. vall. 33 éves nőtlen, magyar-óvri gazd. akadémiát végzett kelő gyakorlatl s az összes gazdasági üzletágakban kiváló jártassággal bíró gazdatiszt.

574. Önálló gazdatiszt állást keres a keszthelyi gazd. tanintézetet végzett rom. kath. nőtlen a magyar és német nyelvet bíró gazdatiszt, aki a könyvelésben, állattenyésztésben, dohány és cukorrépa-termelésben, takarmánytermelésben teljesen jár as és jó bizonyítványokkal rendelkezik.

575. Mielőbbi belépésre ispáni állást keres a keszthelyi tanintézetet jó sikerrel végzett s kelő gyakorlatl bíró nőtlen gazdasziszt.

576. 6 évi gyakorlatl bíró szerényigényű okl. gazdatiszt, aki magyarul és németül beszél, mielőbbi belépésre segédintézői állást keres.

577. Egy minden tekintetben megbízható ügyes ág. ev. vall. nőtlen okl. gazdatiszt mielőbbi belépésre segédintézői alkalmazást keres. Beszél magyarul és németül. Az összes gazdasági üzletágakban 6 évi gyakorlatl bíró.

578. Egy 16 évi gyakorlatl a könyvelésben, tejgazdaságban, cukorrépa és dohánytermelésben, valamint az állattenyésztésben teljes jártassággal bíró nős gyermektelen rom. kath.

Országos gépész- és művezető-egyesület és nyugdíjintézet szakavatott gépészeket minden időben felvesz és elhelyez. Közlönye: „Magyar Gépípar” évi előfizetési ára 8 korona, Budapest, Köztelek.

Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület tulajdona.

vall. gazdatiszt bármikor belépésre önálló gazdatiszt esetleg számvevői állást keres. Beszél magyarul németül és tótul.

579. 13 évi gyakorlatl bíró nő s. kath. gyermektelen okl. gazdatiszt, aki a juh, sertés és marhatenyésztésben, tejgazdaságban és dohánytermelésben kiváló jártassággal bíró mielőbbi belépésre kezelőtiszt alkalmazást keres. Beszél magyarul, németül és románul.

580. Segédintézői állást keres az összes gazdasági üzletágakban kelő gyakorlatl bíró rom. kath. keszthelyi tanintézetet végzett fiatal ember.

581. Ellenőri v. segédintézői állást keres mielőbbi belépésre keszthelyi gazd. tanint. végzett ev. reform. vallású szerényigényű kelő gyakorlatl bíró gazdatiszt.

582. Intézői, tisztartói, esetleg számtartói állást keres egy szakképzett és minden tekintetben megbízható, az állattenyésztésben, cukorrépa és dohánytermelésben kiválóan jártas nő s. kath. vall. magyar német és tót nyelvet bíró gazdatiszt. Állását bármikor elfoglalhatja.

583. Magyar, német és tót nyelvet bíró s kelő gyakorlatl rendelkező intelliens gazdatiszt számvevői, számtartó, pénztárnoki alkalmazást keres.

584. Egy minden tekintetben megbízható, vinczellérképezdét végzett, nő s. kath. gazdatiszt középbitok vagy nagyobb ezüldtelep önálló kezelésére ajánlkozók. Kötött bizonyítványokkal rendelkeznek, állását bármikor elfoglalhatja.

585. Kezelőtiszt állást keres 42 éves erőteljes, egészséges gazdatiszt, ki nek 20 évi gyakorlata van és eddig mindig nagy és belterjes bérgazdaságokban volt és van jelenleg is alkalmazva.